

Harry Webers
voorzitter SER Overijssel

RADELOOS, REDELOOS, REDDELOOS: NEDERLAND LET OP U SAECK!

Het kostte veel burgeropstand en heftige strijd voordat de Zeventien Provinciën zich konden bevrijden uit de wurggreep van het Spaanse Rijk. De Tachtigjarige Oorlog was een oorlog tussen protestanten en katholieken, maar ook tussen arm en rijk, en tussen stad en platteland. Hoewel de Republiek een sterk zeemacht had, waren de landmacht en verdedigingswerken in een periode van 25 jaar na de Westfaalse Vrede (1648) zodanig verwaarloosd, dat de 'Schat van de Lage Landen' min of meer voor het oprapen lag. Zodoende belandde de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden in 1672 in een grote crisis, toen ze werd aangevallen door Engeland, Frankrijk en de bisdommen Münster en Keulen. Op 20 augustus 1672 werden de machtige raadspensionaris Johan de Witt en zijn broer Cornelis in Den Haag gelyncht door een woedende volksmenigte. En op 1 december 1672 werd een groot deel van de Naardense burgers door Spaanse troepen vermoord. Deze crisissituatie duurde 1,5 jaar, waarin banken rechtbanken, scholen en winkels gesloten waren. Deze crisis ging onze geschiedenis in als het Rampjaar (1672 - 1673): de regering was Radeloos, het volk Redeloos en ons land Reddeloos. Dit jaar is het 350 jaar geleden dat de Republiek verkeerde in een zeer ernstige gezagscrisis, maar - wonder boven wonder - ontsnapte aan de ondergang.

Nu 350 jaar na het Rampjaar van 1672 is Nederland weer in een grote crisis belandt, of beter meerdere crises. Een opsomming (niet limitatief): coronacrisis, klimaatcrisis, energie- en gascrisis, grondstoffencrisis, ruimtecrisis, stikstofcrisis, landbouw- en voedselcrisis, droogtecrisis, zoönosencrisis (besmettelijke dierziekten), waterkwalitycrisis, biodiversiteitscrisis, bouwcrisis, arbeidsmarktcrisis, Toeslagencrisis, asielzoekerscrisis, inflatiecrisis, koopkrachtcrisis, luchtvaartcrisis en vertrouwenscrisis. Ondanks economische groei ligt een recessie op de loer, is het vertrouwen van burgers tot een dieptepunt gedaald en is de roep om daadkrachtig en inspirerend leiderschap en landelijke regie en coördinatie groter dan ooit.

Het is bekend dat de (wereld)economie op en neer gaat, en achtereenvolgens zowel ups als downs kent. Na zeven vette jaren volgen zeven magere jaren. Na een periode van groei, voorspoed en welvaart komt er weer een periode van consolidatie en krimp. Omdat Nederland een handels-/exportland is met een zeer open economie heeft iedere crisis op Europees en/of mondiaal niveau grote gevolgen voor onze economie. Zo had de banken- en financiële crisis in 2007 grote gevolgen voor onze economie en maatschappij.

De vraag is of ons rijke Nederland en Rutte IV op dit moment niet met teveel crises worden geconfronteerd? En hoe al die crises adequaat kunnen worden opgelost? Is onze regering weer Radeloos?

De planeet schreeuwt om mondiaal klimaatbeleid, boeren (blijven) demonstreren voor meer duidelijkheid en perspectief, honderden asielzoekers verwachten menswaardige opvang, burgers rekenen op koopkrachtherstel, en bedrijven zoeken koortsachtig naar nieuw personeel. Is ons volk weer Redeloos?

De hamvraag is of ons land 350 jaar na het Rampjaar 1672 weer Reddeloos is? Door onze flexibiliteit, ons (oude) poldermodel, onze sterke positie als kennisland en handelsland, onze creativiteit en innoverend vermogen, en Unique Selling Points als gas en water lukt(e) het ons altijd weer om snel uit een dal te komen en een groeispurt in te zetten. Daarom wens je Rutte IV veel wijsheid, politieke moed en lef, doorzettingskracht en een inspirerende visie voor een toekomstbestendig Nederland 2072. Met hoop en vertrouwen op naar Prinsjesdag 2022. Immers: 'De wonderen zijn de wereld nog niet uit!